

В. В. Дереза, О. Л. Сіренко,
Полтавська державна аграрна академія, Полтава

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Як зазначають фахівці, динамічні зміни навколишнього середовища й посилення впливу невизначеності часто роблять конкурентні переваги нетривалими, унікальність ресурсів і можливостей – ненадійними, а ефективні сьогодні підходи можуть уже завтра стати неактуальними.

Як зазначає дослідниця Ю. Урсакій [4]: «...досконале вивчення ефективно працюючого підприємства все одно не дозволяє розкрити у всій повноті складові його успіху, оскільки цей механізм виходить далеко за рамки самого підприємства: найважливіші його компоненти перебувають безпосередньо в суспільстві, в економічних, політичних структурах, соціально-культурних чинниках». Проте, за сучасних умов дослідження конкурентного потенціалу господарюючого суб'єкту є необхідною умовою його ефективного функціонування на ринку.

Більшість існуючих підходів до визначення конкурентного потенціалу передбачають у ньому:

- наявність ресурсної складової та її доступність;
- наявність інструментів з перетворення потенціалу у фактор дійсної конкуренції;
- порівняльний аналіз потенціалів конкуруючих суб'єктів ринку;
- врахування впливу зовнішніх факторів і спроможність підприємства адаптуватись до змінних умов ринку;
- зв'язок з конкурентоспроможністю підприємства.

Звідси випливає розуміння конкурентного потенціалу як сукупності наявних природних, матеріальних, трудових, фінансових і нематеріальних ресурсів та можливостей об'єктів чи суб'єктів господарювання, які дозволяють їм отримувати конкурентні переваги перед іншими учасниками ринку [1].

Зокрема, Т. Мельник [2] запропонувала розглядати конкурентний потенціал як внутрішні й зовнішні можливості (потенції) підприємства, які дозволяють йому успішно вести конкурентну боротьбу за рахунок формування й застосування конкурентних переваг, адаптованих до змін зовнішнього середовища, завдяки ефективному використанню наявних матеріальних і нематеріальних ресурсів.

Розгляд конкурентного потенціалу саме з такої позиції чітко вказує на його місце в ланцюжку досліджуваних нами категорій: він являє собою сукупність передумов для досягнення конкурентних переваг, у тому числі на довгостроковий період. Таким чином, як система конкурентний потенціал – це сукупність підсистем факторів внутрішнього середовища, факторів зовнішнього середовища прямого впливу й конкурентних стратегій, об'єднаних у єдине ціле для розв'язання завдань підтримання наявних конкурентних переваг, їх розвитку, а також створення нових конкурентних переваг у довгостроковій перспективі. Як об'єкт управління конкурентний потенціал – це система факторів внутрішнього середовища, середовища безпосереднього оточення й макросередовища, які формують, зберігають або розвивають конкурентні можливості підприємства, але мають різний ступінь управлінського впливу з боку суб'єкта управління.

Конкурентний потенціал підприємства принципово відрізняється від конкурентоспроможності тим, що він показує не лише наявні конкурентні переваги відносно функціонування підприємства або його впливу на постачальників (інвесторів, партнерів) і споживачів, але й визначає можливі переваги відносно перспектив розвитку [3].

Таким чином, конкурентний потенціал сприяє формуванню умов для покращення конкурентної позиції підприємства у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Аренков И.А., Салихов Я.Ю., Гаврилова М.А. Конкурентный потенциал предприятия: модель и стратегия развития. *Проблемы современной экономики*. 2011. № 4 (40). С. 40–43.

2. Мельник Т.С. Удосконалення теоретико-методичних засад управління конкурентоспроможністю підприємства та оцінки його конкурентного статусу. Проблеми економіки транспорту. Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. 2015, вип. 9. С. 19–29.

3. Сука А.А. Конкурентный потенциал как категория конкуренции и объект управления. *Молодой ученый*. 2012. № 12. С. 277–279.

4. Урсакий Ю.А. Удосконалення управління конкурентоспроможністю підприємств на засадах якості життя. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. № 22. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/16-2016/22.pdf>